

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Archidiacono & Capitulo Capuanis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

consensum infra statutum terminum non probavit, licet idem G. ad sedem apostolicam appellasset, jam elapso termino, plures se asserens ad testimonium producturum, quia tamen in litteris nostris appellationis erat obstaculum partibus denegatum, ipsi contra eum se per contumaciam absentantem sententiam protulerunt, præbenda eum spoliante eadem, & assignationem à Canonicis factam decernentes irritam & inanem. Postmodum verò ad commonitionem eorum procuratorem tuum de eadem præbenda dictus Episcopus investivit, & licet sæpèdictus G. ad nostram postmodum præsentiam accessisset, tamen contra prolatam sententiam, & investituram procuratori tuo factam, nihil penitus postulavit. Nos igitur sententiam ipsam, sicut ab eisdem iudicibus rationabiliter lata est, nec legitima appellatione suspensa, ratam habemus, & auctoritate apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

ARCHIDIACONO
& Capitulo Capuanis.

Epist. 277.
Varia de electione & postulatione Prelatorum disse-
rit.

Cap. Cùm
nobis. De elect.
& electi pote-
state.

CVM olim nobis de obitu bonæ memoriæ Archiepiscopi Capuani tam per vestras litteras quàm nuntios constitisset, volentes, prout officij nostri solitudo deposcit, in pastorem provideri celerius Ecclesiæ viduatæ, vobis dedimus de persona idonea faceretur, per quam in spiritualibus & temporalibus Capuana Ecclesia posset congruè gubernari. Vos autem mandatum nostrum suscipientes humiliter & devotè, statuto die in metropolitana Ecclesia convenistis, & cùm ad tractandum de faciendâ electione in Capitulo sederetis, & tu, fili Archidiacone, hymnum ad invocandam Spiritus sancti gratiam incepisses, dilectus filius M. Archidiaconus Theat. Canonicus Capuanus silentium indicens, sic ait: *Domine Papa ut faceremus canonicam electionem præcepit, & ego ne fiat, nisi canonica, interdico, & ad ipsum vocem appellationis emitto.* Cùmque à quibusdam vestrum quæsitum fuisset ab Archidiacono memorato quid intelligeret per canonicam electionem, respondit ut secundùm decreta canonica nullus in Episcopum de aliena eligeretur Ecclesia, dum in propria posset idoneus inveniri. Et sic aliquantulo factò tumultu, cùm tu, fili Ar-

Celestinus in
Decretis c. 18.
cap. Nullus.
Dist. 61.

chidiacone, hymnum iterum incepisses, ipse Archidiaconus Theatinus cum quibusdam complicitibus suis chorum exivit, & cepit in quodam angulo Ecclesiæ commorari, & vos hymnum in choro solenniter complevistis. Sed cùm post invocatam Spiritus sancti gratiam foret de electione tractandum, unum Presbyterum, & unum Diaconum, & alium Acolythum vicem gerentem Subdiaconi, qui etiam est Cancellarius Ecclesiæ Capuanæ, ut vota singulorum seriatim perquirerent, elegistis. Qui universonum perquirentes diligentius voluntates, vos omnes, qui ad eligendum in Capitulo remansistis, invenerunt in electione concordés, dilectum filium R. Subdiaconum & Capellanum nostrum filium dilecti filij nobilis viri P. Comitum Celanen. unanimiter nominantes. Demum verò prædictum Archidiaconum, & qui cum eo exierant, per quosdam de vestris admonere curastis ut ad electionem accederent faciendam. Sed cùm ipsi venire penitus recusassent, & diceret idem Archidiaconus quòd non ei feceratis tantum honoris & gratiæ quòd vobiscum vellet in electione faciendâ persistere, vos publicâ electione vestra cantastis *Te Deum laudamus*, & pulsari fecistis cum solennitate campanas, ut quod per vos factum fuerat, innotesceret civitati. Ad quarum sonitum cùm universus populus ad Ecclesiam advenissent, & audissent qualiter à vobis electio fuerat celebrata, factum vestrum communitè approbarunt, & quidam eorum, ut Archidiaconum & alios qui ab electione discordabant ad concordiam revocarent, multipliciter institerunt. Verùm ipse Archidiaconus, ut proponitur, se tunc ipsi electioni minimè consentire, sed in nostra præsentia suum assensum ipsi velle præstare respondit. quod etiam, sicut dicitur, sæpe ac sæpius in multorum præsentia replicavit. Tu verò, fili Archidiacone, cum multis de Canonicis Capuanis decretum electionis afferens eligentium subscriptionibus roboratum, ad nostram præsentiam accessisti, & cùm apud nos fuissetis aliquandiu commorati, tres Canonici Capuani pro parte adversa post aliquot dies nostro se conspectui præsentarunt. Vobis igitur & ipsis in nostra & fratrum nostrorum præsentia constitutis, utrique partium præcepimus dicere veritatem, & quantum quidem erat in

narratione facti, usque ad exitum Archidiaconi prædicti de choro, neutra partium discordabat. Dicebant tamen Clerici antedicti quòd multi qui exierant cum Archidiacono, minis & terroribus fuerant inducti electioni à vobis postmodum factæ consentire. Cùmque tam à vobis quàm Clericis illis quæsierimus diligenter quot erant Clerici Capuani qui electioni debuerant interesse, inventi non fuistis in responsione discordes, sed tam vos quàm ipsi certum super hoc numerum designastis. Et cùm quæreremus sollicitè quot exierant cum Archidiacono Theatino, cùm appellationem opposuit, interpositæ appellationi faventes, licèt in hoc à vobis præfati tres Clerici discordarent, quòd scilicet *XII*. vel *XIII*. ad plus de Canonicis ab electione facta proponerent dissentire, & vos eos esse *v*. aut *vi*. solummodo diceretis, secundum tamen expressum à vobis & ipsis Canonicorum numerum tres partes & amplius erant in electione concordēs, si etiam prædictorum Clericorum assertio vera esset, quòd scilicet *XIII*. Canonici dissentirent. Quanquam autem, ut prædiximus, diligenter inquisivimus publicè veritatem, ne tamen aliqua videretur omittere de quibus fides nobis erat plenior exhibenda, per quosdam de fratribus nostris sigillatim vos & ipsos Clericos examinari præcepimus, ut quisque vestrum coram ipsis plenius & securius exponeret veritatem: qui non aliud quàm ante propositum fuerat, invenerunt. Interrogati verò Clerici antedicti, qui quosdam Canonicorum dixerant minis & terroribus ad consentiendum inductos, si viderunt aliquibus quamlibet coactionem inferri, taliter responderunt, quòd post factam electionem audiverunt quosdam de Canonicis aliis comminantes & dicentes: *De civitate trecenti vocentur armati, & tunc apparebit quis electioni nostræ noluerit consentire*. Sed licèt hoc dictum fuerit, non viderunt tamen propter hoc cum armis aliquem venientem, vel ipsis coactionem aliquam intulisse. Cùm autem ex utriusque partis assertionem constaret interpositam fuisse appellationem canonicam, quando, ne fieret electio nisi canonica, secundum mandati nostri tenorem, ad nostram fuit audientiam appellatum, videri poterat quòd post eam medio tempore nihil debuerit innovari. unde talis electio judi-

canda erat irrita & inanis, utpote post appellationem canonicè interpositam attentata. Sed è contra, cùm appellatum fuisset, non ut nulla fieret electio, sed ut fieret canonica, si factum electionis fuit canonicè subsecutum, non utique contra formam appellationis hujusmodi sed magis secundum eam videbatur esse processum; & ideo licèt post appellationem, non tamen contra fuit eadem electio celebrata. Propter quod non erat aliquatenus irritanda. Nam cùm duæ partes & amplius electioni consenserint & consentiant, licèt cautum reperiat in canone ut tunc alter de altera eligatur Ecclesia, cùm nullus in propria fuerit reperiendus idoneus, quia tamen hoc in favorem introductum est Clericorum, & cuique licet renuntiare juri quod pro senescitur introductum, vos, qui duæ partes eratis & amplius, cùm quod duæ partes Capituli faciunt, totum facere doceatur, in hac parte juri quod pro vobis facere videbatur renuntiare potuistis, & electionem de persona alterius Ecclesiæ celebrare, præsertim cùm illud decretum locum videatur habere, quando Clericis renitentibus & invitis, per alicujus violentiam potestatis extraneus ingeritur ex adverso. Propter quod sequitur in decreto, ut sit facultas Clericis renitendi, si se viderint prægravari, & quos ingeri sibi viderint ex adverso, non timeant refutare. Præterea cùm sedes apostolica caput omnium Ecclesiarum existat, & Romanus Pontifex judex sit ordinarius singulorum; quando de ipsa quis assumitur in Prælatum alterius, ei posse objici non videtur, propter capitis privilegium, quod obtinet plenitudinem potestatis, quòd de alia Ecclesia eligatur, cùm à capite membra reputari non debeant aliena. Item cùm post appellationem emissam, non ut non fieret electio, quia talis appellatio nulla foret, sed ut fieret canonica, dictus Archidiaconus Theat. cum suis fautoribus chororum exiisset, & vos illos ut interessent electioni faciendæ vobiscum curassetis sollicitè revocare, quoniam ad electionem faciendam accedere noluerunt, alienos se fecisse videntur. Propter quod electioni à vobis concorditer celebratæ de jure non posse contradicere videbantur; præsertim cùm idem Archidiaconus postea requisitus responderit quòd in præsentia nostra vellet suum ei præbere consensum. Et ideo

cum secundum statuta Lateranensis Concilij, appellatione remota semper id debeat prevalere quod à pluribus & sanioribus fuerit ordinatum, nisi forte à paucioribus & inferioribus aliquid rationabile objectum fuerit & ostensum, à vobis celebrata electio, tanquam à majori & saniori parte, non obstante contradictione vel appellatione paucorum, debeat & poterat rationabiliter confirmari, cum id quod objectum extitit & ostensum, rationibus præmissis appareat rationabile non fuisse. His taliter allegatis, quanquam contra personam illius quem elegistis nihil unquam dictum fuerit vel objectum, quia tamen verbum Apostoli dicentis, *Nemini citò manum imponas*, debemus attendere diligenter, ad ea quæ circa personam inquirenda fuerant duximus ex officio nostro, sicut decuit, procedendum. Et quidem cum tria sint in persona electi præcipue requirenda, videlicet ætas legitima, morum honestas, & litteratura sufficiens, licet de honestate morum, tanquam ei qui nobiscum est aliquandiu laudabiliter conversatus, possumus ipsi laudabile testimonium perhibere, illius quoque litteraturæ, licet non eminentis, tamen convenientis existat, ut pro defectu scientiæ (sicut plenius intelleximus ab his qui eum melius cognoverunt) ab electione non deberet excludi, de legitima tamen ætate plenè scire non potuimus veritatem, de qua nec vos, ut accepimus, aliquid cogitastis, cum à multis cuius ætatis existeret curaverimus indagare, à nemine unquam audivimus quod annum ætatis trigessimum attingisset. Cum autem secundum prædicti statuta Concilij nullus debeat in Episcopum eligi qui trigessimum ætatis non egerit annum, licet senectus venerabilis sit non diuturna nec annorum numero computata, sed cani hominis sint sensus ejus, & ætas senectutis vita immaculata, quia tamen post illa tria quæ Salomon asserit difficilia, quartum quasi reputet impossibile, viam videlicet viri in adolescentia sua, tanquam investigari non possit, nos Ecclesiæ pariter & personæ providere volentes, & tam rationes quam canones observare, habito super hoc cum fratribus nostris diligenti tractatu, quia propositum vestrum providum intelleximus, & ideo propter urgentem necessitatem & evidentem utilitatem Ecclesiæ Capuanæ, quam in hac parte potius ap-

probamus, volumus ipsum firmiter perdurare, præfatum Subdiaconum nostrum de communi fratrum nostrorum consilio vobis in procuratorem concedimus, liberam administrationem ei tam in spiritualibus quam in temporalibus committentes. Quapropter discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus eum suscipientes humiliter & devotè, ipsi curetis plenariè de spiritualibus & temporalibus respondere, ut & ipse profectum & honorem Ecclesiæ Capuanæ valeat studiosius procurare, & dilectionem quam vos ad eum habere proponitis, in exhibitione operis experiri. Speramus enim in Domino quòd, sicut ei dedimus in mandatis, taliter in commissa sibi procuratore proficiet, quòd sibi salutem, vobis utilitatem, & nobis comparabit honorem. Datum Laterani.

BAMBERGENSI EPISCOPO,
& Magistro Præposito Scholastico
Magantino.

Licet in tantum apostolicæ sedis extendatur auctoritas ut nihil præter ejus auctoritatem in cunctis Ecclesiarum negotiis rationabiliter disponatur, utpote quæ canones, quibus forma ecclesiasticæ constitutionis exprimitur, vel edit, vel ab aliis editis approbavit, suam receptione ac approbatione faciens quod inventionem vel editionem videbatur forsitan alienum; quædam tamen sibi quodammodo specialiter & singulariter reservavit, ut præter specialem auctoritatem ipsius nec jure agi debeant, nec attentari valeant cum effectu. In his autem specialiter translationes Episcoporum non tam constituto canonica quam divina ejus tantum potestati commisit, ut sicut legitimum matrimonij vinculum, quod inter virum est & uxorem, homo dissolvere nequit, Domino dicente in Evangelio, *Quod Deus conjunxit homo non separet*; sic & spirituale fœdus conjugij, quod inter Episcopum est & ejus Ecclesiam, quod in electione initiatum, ratum in confirmatione, & in consecratione intelligitur consummatum, sine illius auctoritate solvi non potest, qui successor est Petri & Vicarius Iesu Christi. Hoc autem C. quondam Hildesheimensis Episcopus non attendens, licentia nostra nec postulata nec habita, contra canonicas sanctiones & in injuriam

Epist. 278.
Quòd absque
Romani Pontificis auctoritate
Episcopi ab una
Ecclesia ad aliam
transferri non
possunt.
Cap. Licet. De
translatione Episcoporum.

Vide supra lib.
I. epist. 50. 117.
132.

Vide supra lib.
I. epist. 333.